

Norsk Pasientskadeerstatning – nå også for tannlegepasienter

Etter planen skal lov om erstatning ved pasientskader, pasientskadeloven, tre i kraft fra 1. januar 2003. Norsk Pasientskadeerstatning (NPE) er ansvarlig for skade voldt i offentlig helsetjeneste inkludert tannhelsetjenesten. Privatpraktiserende helsepersonell må selv tegne forsikring. Mange sider ved dette er ennå ikke klarlagt, spesielt problematisk er det at forsikringsbransjen ikke vil gi tilbud på slik forsikring. Helsedepartementet arbeider med saken og vil sørge for at helsepersonellet i nødvendig grad er dekket av forsikringer etter årsskiftet.

NPE ble innført som en midlertidig ordning i 1988. Den omfattet først bare skader oppstått i somatiske sykehus, men ble fire år senere utvidet til å gjelde psykiatriske institusjoner og kommunehelsetjenesten. Den offentlige tannhelsetjenesten var imidlertid ikke inkludert i ordningen. I løpet av disse årene har NPE mottatt 22 000 krav og har utbetalt vel 1,6 milliarder kroner. Omlag 1/3 av kravene fører fram, og ca. 1 1/2 prosent havner i domstolene.

Pasientskadeloven

Loven ble vedtatt av Stortinget i juni 2001 og skal tre i kraft fra 1. januar 2003. To forskrifter som skal hjemles i loven, én forskrift om forsikringsplikten for helsepersonell og én om organiseringen av NPE, har nylig vært på høring. I høringsprosessen har flere av høringsinstansene påpekt uklarheter, noe som gjør at det kan være vanskelig å sette ordningen ut i livet fra årsskiftet.

Pasientskadeloven bygger i stor utstrekning på den midlertidige ordningen, og det står i proposisjonen at

reglene skal være omtrent like strenge som de midlertidige reglene. Det nye er at virkeområdet er utvidet idet *hele* helsetjenesten skal omfattes av ordningen.

Loven omfatter skader som har skjedd i den offentlige helsetjenesten, under ambulansetransport og skader voldt av helsepersonell som yter helsehjelp, dvs. alle grupper som er omfattet av lov om helsepersonell.

Objektivt ansvar – med forbehold

Pasienten har krav på erstatning når skaden skyldes blant annet svikt ved ytelsen av helsehjelp, teknisk svikt og smitte eller infeksjon. Også unnlatt behandling kan defineres som skade, og ikke-fysiske eller psykiske skader omfattes.

Hovedregelen er at pasienten har krav på erstatning når skaden skyldes svikt, selv om ingen kan lastes. Dette er nytt i forhold til den ansvarsforsikringen tannleger har i dag og nærmer seg objektivt ansvar. Det er imidlertid ikke et rent objektivt ansvar fordi situasjoner som etter sin natur ikke lar seg forebygge, *ikke* regnes som svikt, og man benytter begrepet «objektivisert ansvar». Her vil det sikkert måtte bli noen grenseoppganger omkring hva som ikke lar seg forebygge.

Hvem er ansvarlig?

Norsk Pasientskadeerstatning (NPE) er ansvarlig for skade voldt i den offentlige helsetjenesten, dvs. virksomheten til staten, fylkeskommunene og kommunene. Selv om Den offentlige tannhelsetjenesten ikke er nevnt eksplisitt i lovteksten, er NPE ansvarlig for den. Privatpraktiserende helsepersonell er selv ansvarlig og må tegne egen forsikring.

Det er imidlertid foreslått at NPE skal utrede alle krav i første instans. Pasienten kan melde kravet til helsepersonell, institusjon og lignende, men da skal kravet meldes videre til NPE.

Forsikringsbransjen vil ikke

Forsikringsselskapene er særlig betenkt over følgende tre forhold: at erstatningsbeløpet ikke er begrenset, at NPE skal være saksbehandler og at selskapene skal betale for denne saksbehandlingen. Det viser seg at forsikringsselskapene avslår å gi tilbud på denne forsikringsdekningen, og NTF har mottatt melding om at Vital Skade ikke vil påta seg den utvidede dekningen som loven legger opp til.

VG antyder i et intervju med NTFs president 15. november at tannlegene kan få ekstra lang juleferie i år hvis ikke Helsedepartementet og forsikringsbransjen blir enige. Helseministeren mener imidlertid at dette er helt uakseptable konsekvenser av et lovvedtak og lover å finne en løsning som gjør at pasientene ikke blir skadelidende.

Avvent mer informasjon

Helsedepartementet (HD) har i brev av 15. november til alle berørte yrkesorganisasjoner opplyst at det fortsatt tas sikte på at lov og forskrifter skal tre i kraft 1. januar 2003. HD arbeider med å finne løsninger og «vil sørge for at helsedepartementet i nødvendig grad er dekket av forsikringer etter årsskiftet.» Våre medlemmer vil få nærmere informasjon så snart dette er avklart.

Reidun Stenvik